

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopenne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Ožja volitev! Čast. gospodje volilci prvega razreda!

Pri današnji občinski volitvi iz prvega razreda ni dobila nobena lista kandidatov absolutne večina, in se mora vsled tega vršiti ožja volitev mej kandidatoma narodne stranke in mej kandidatoma nemške stranke.

Ožja volitev bo jutri, v soboto, dne 29. aprila na istem kraju in ob istem času kakor danes.

Apelujemo na vse narodne in svobodomiselné someščane, naj se jutrišnje ožje volitve polnoštevilno vdeležé.

Kandidata narodne napredne stranke sta gospoda:

dr. Karol vitez Bleiweis
Trsteniški
primarij in posestnik,
Franč Grošelj
trgovec in posestnik.

Pričakovati je, da pride sleharni narodno in napredno misleči volilec na volišče, da čim sijajnejše dokaže, da Ljubljana ni samo napredna, nego tudi slovenska!

V Ljubljani, dne 28. aprila 1899.

Izvrševalni odbor narodne stranke.

Hohenwart.

Iz javnega življenja naše državne po-
lovice, v katerem so politični značaji precej
redko sejani, izginila je jedna najmarkant-
nejših osebnosti, katera je mogočno vpli-

vala na ves notranjepolitični razvoj naše
države in si v njeni zgodovini zagotovila
trajen spomin.

Umrli je politični mrlič, kateri je bil
dve leti sem pokopan v gospodski zbor-
nici, grof Karol Hohenwart, mož, kateri
nam je četrstoletja stal bližje, nego kate-
rikoli avstrijski državnik, in za katerim so
slovenski poslanci dolgolet hodili kakor za
svojim vojskovodjo.

V težavnih časih je prišel grof Hohen-
wart na državno krmilo. Država je še bridko
občutila udarec, ki jo je bil zadel pri Kra-
ljevem gradu, v tem ko je proti Franciji
zmagujoča Nemčija zgradila svoje cesarstvo
in si s tem zagotovila silno moč in veljavo
v vsi osrednji Evropi. Tedaj so odločilni
krogi spoznali, da zatiranje slovanskih na-
rodov in teptanje zgodovinsko-političnih in-
dividualitet zamore provzročiti propad dr-
žave, in spoznavajoč nevarnost, katera preti
državi in vladarski hiši od naraščajočega
nemškega šovinizma, so se odločili, da po-
kusijo spraviti v soglasje državne interese
s pravicami posamičnih kraljestev in dežel
in z zahtevami in pravicami slovanskih
narodov.

Hohenwart je prevzel to nalogo, in
kako jo je mislil rešiti, to svedoči zgo-
dovinski dokument, ki je znan z imenom fun-
damentalnih člankov. Hohenwart je poskusil
postaviti državo na zdravo podlago in jo
urediti na podlagi avtonomije kraljestev in
dežel ter narodne ravnopravnosti.

Ta poskus se mu ni posrečil. Razen
Nemcev so se mu po uplivu grofa Beusta
uprli tudi Madjari pod vodstvom grofa An-
drassyja, uprla se mu je generaliteta, in
Nemčija je poslala najljubšega cesarjevega
prijatelja, saksonskega kralja, na Dunaj, da
je vplival proti Hohenwartu. Tem vplivom
je Hohenwart podlegel in je še tisto leto
odstopil.

Le nekaj mesecev od februarja do
oktobra 1871. leta je trajalo vladanje Ho-
henwarta, a ta čas je zadostoval, da je po-
stal Hohenwart vodja tistih prizadevanj,
katera merijo na preustroj državnopravne

uredbe naše državne po-
lovice. Vodstvo je
prevzel, ko je bil l. 1873. na Kranjskem iz-
voljen državnim poslancem.

Hohenwart je zbral okrog sebe kon-
servativne nemške in razne slovanske po-
slance in ustanovil stranko, katera je z
nastopom grofa Taaffeja zadobila največji
vpliv na vso notranjo politiko. Hohenwart
je bil načelnik „železnega obroča“ in kot
tak desna roka grofa Taaffeja in najvpliv-
nejši parlamentarec. Njegova beseda je bila
mogočna, in to se je najbolje videlo tedaj,
ko je radi volilne reforme pahnil Taaffeja s
sedeža ministerskega predsednika in ustva-
ril koalicijsko ministerstvo, kar je bila naj-
večja njegova politična hiba.

Ustanovitev koalicije je zadala tudi
Hohenwartovemu klubu smrtni udarec, in
Hohenwart se je, uvidevši, da so se nje-
gove ideje deloma preživele, in da niso
več primerne sedanji dobi, odločil da od-
stopi s političnega pozorišča. Razprav o
volilni reformi za časa Badenija se ni več
udeležil in pri novih volitvah ni več kan-
didoval. Kmalu po teh volitvah je bil po-
klican v gospodsko zbornico in je s tem
stopil v vrsto političnih mrličev.

Zdaj je legel tudi v grob, in dasi je
bil vse svoje življenje odločen sovražnik
svobodne misli, katera je naša vodnica v
vsem življenju, mu vendar ne odrekamo
priznanja, da si je tudi za naš mali narod
pridobil nekaj zaslug, zaradi katerih mu
ohranimo hvaležen spomin. Hohenwart je
bil odločen konservativec, zvest vodja kle-
rikalizma, in če je ta danes velemogočen
faktor v državi, se ima zato največ za-
hvaliti grofu Hohenwartu.

V narodnem oziru ni imel Hohenwart
pravega smisla za naše želje in potrebe.
Vedno je mislil, da nam je klerikalizem
prva skrb, narodnostna vprašanja pa le
postranska stvar, in po tem nazoru je tudi
uravnaval svoje delovanje. In ob sebi je
umevno, da njegov informator o slovenskih
zadevah, pokojni Klun, ni čutil potrebe,
pojasniti mu to zmoto, in tako se je zgo-
dilo, da je Hohenwart le redkokdaj, in še

takrat le jako nerad, vložil za naše narodn^e
zadeve svojo tehtno besedo.

Nasproti pa se mu mora priznati, da
tiste drobtinice, katere smo Slovenci do-
segli za časa grofa Taaffeja, so največ za-
sluga Hohenwartova, in zaradi teh zaslug
v izraz svoje hvaležnosti polagamo tudi
mi cvetko na njegov grob.

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja dne 26. aprila.)

(Konec.)

Specijalna debata o realčnem zakonu
je bila polna zanimivih političnih momen-
tov, o katerih se bo morda še kdaj govo-
rilo. Najzanimivejša je bila pri razpravi o
§ 9. realčnega zakona, kateri določa obli-
gatne in neobligatne učne predmete in mej
slednjimi tudi hrvatski jezik.

Deželni predsednik baron Hein se je
izrekel proti določbi, da se kot prosti pred-
meti imajo učiti modeliranje, stenografija,
hrvatski jezik itd., češ, da včasih zlasti
na manjših zavodih ne bo dobili učiteljev,
in je priporočal določitev, da se dotični ne-
obligatni predmeti smejo učiti.

Posl. Lenarčič se je skliceval na
določbo § 1., da je namen realke, dajati
občno omiko. Za nas, ki smo Slovani,
spada znanje drugega slovanskega jezika
mej pogoje občne omike. Načrt je v tem
oziru deloma preskrbel, kar treba, ter mej
neobligatne predmete uvrstil tudi hrvatski
jezik. Ali s hrvatskim jezikom še ni to do-
seženo, kar je želeli, da se doseže. Po-
treba poznanja tujih jezikov je tako očitna,
zlasti potreba znanja ruskega jezika, da se
na Dunaju in drugod tehniki sami ruski
uče, ker je ruski jezik svetovni jezik. Da
se torej omogoči dijakom učenje še kacega
drugega slovanskega jezika, ne samo hrvat-
skega, naj se mej neobligatne predmete
sprejme sploh učenje kacega slovanskega
jezika.

Posl. Hribar se je izrekel proti sti-
lizaciji Lenarčičevega predloga. Ako bi bil
Lenarčič predlagal učenje ruskega jezika,

stavil prof. Perušek. Ta spis je zanimiv,
ker nam kaže povodenj glede našega časo-
pisja in bogoslovnih del, a sušo glede le-
poslovne in zlasti glede znanstvene lite-
rature.

V Letopisu „Slovenske Matice“ nam
poroča E. Lah o društvenih sejah in ra-
čunih. Imenik členov nam kaže, da šteje
„Slovenska Matica“ v vsem 6 častnih, 265
ustanovnih, 2810 letnih členov in 18 na-
ročnikov, v vsem 3099 členov, za 219 več
nego lani. Vendar je to število še neraz-
merno nizko, in vsi rodoljubi naj delujejo
na to, da se upiše čim večje število novih
členov v ta naš prvi književni zavod za
izobraževanje.

II. „Elektrika, nje proizvajanje in uporaba“.
Spisal Ivan Šubic.

To monumentalno delo, ki v sloven-
skem znanstvenem slovstvu nima para v
svoji stroki, se s pričujočim drugim zvez-
kom završuje. Dočim se je bavil pisatelj v
prvem zvezku z osnovnimi električnimi po-
javi in s proizvajanjem električnih tokov,
kaže nam avtor v tem zvezku tisočerno
uporabo električne energije, zlasti pri obloč-
nicah, žarnicah, raznih motorjih, pri tele-
grafiji, telefonu in mikrofoni. Ta snopič, ki
je obširnejši od prvega, se ozira torej pred-
vsem na praktično izkoriščanje elektrike
ter je zategadelj ne le znanstveno teme-
ljito, nego tudi za lajka jako zanimivo.

LISTEK.

Knjige „Slovenske Matice“.

I. Letopis „Slovenske Matice“ za l. 1898.

Matičin „Letopis“ se je tekom let —
primerno našim skromnim razmeram —
pretvoril v letnik za objave izvirnih sloven-
skih znanstvenih sestavkov. „Letopis“ v
ožjem pomenu besede završuje sicer vedno
to knjigo, vendar je njen nebitveni del. Prav
bi bilo, ako se ta, ki še vedno zavzema
krog 90 strani, tiska z malimi črkami in
pri zaznamniku členov ne potratiti toliko
prostora; s tem bi se njegov obseg prav
lahko natisnil na dveh polah, ter bi dve
tretjini sedanjega njegovega obsega preostale
za drugo gradivo. Tudi se naj knjiga pre-
kristi, n. pr. v „Zbornik“. Prava trdka ne-
verjetno mnogo upliva.

Marljivi raziskovalec zgodovine Ljub-
ljanskega mesta, prof. Vrhovc, nam po-
daje spis „Meščanski špital“. Poleg vse te-
meljitosti in strokovnosti zna pripovedovati
tako mično in poljudno, da so njegovi spisi
za izgled našim prijateljem. Podaje nam pa
poleg zgodovine te meščanske ustanove tudi
mnoge kulturno-zgodovinske podatke. Zelo
zanimivi so oni o nekdanji špitalski cerkvi,
ki se je leta 1881. premenila v prodajal-

nico. V nji se je služila protestantska služba
božja in torej je bila v ozki zvezi ne le z
verskim, temveč tudi s slovstvenim prepo-
rodom slovenskega naroda. Ko se je zatrl
protestantizem na Kranjskem, je postala
zopet last katoličanov. — Morda je ta bivša
cerkev znamenita tudi še v drugem oziru.
Moj pokojni ded mi je večkrat pripovedoval,
da je Val. Vodnik kot upokojeni profesor
redno maseval v tej cerkvi. Ker se je tedaj
učil v trgovini v „Špitalskih ulicah“, zdi se
mi ta trditev zelo verjetna.

Dr. Vidic podaje spisek „o razmerju
slovenskih Trubarjevih spisov k protestant-
skim hrvatskim knjigam“. Najprvo podaje
kratko sliko o protestantskem literarnem
delovanju pri Jugoslovanih, potem pa do-
kazuje, da je običajno služila reformatorem
slovenska knjiga v predlogo za hrvatsko.

Prof. Ivan Steklasa, naš neumorni
preiskovalec zgodovine turških bojev in ži-
votopisec istodobnih slovenskih junakov, je
letos podal spis „Ivan Turjaški, krajiški
zapovednik“. Želeli bi, da nam g. pisatelj
na podlagi svojih bogatih študij in mnogih
že priobčenih monografij poda kratko zgo-
dovino te junaške dobe našega naroda.
Taka knjiga bila bi velezanimiva v marsi-
kakem oziru. Upamo, da nam izpolni to
željo! Želeli bi to tem bolj, ker bi bila pri-
merna tudi za nemški prevod, ter dokaz,
da je slovenski in hrvatski narod rešil Ev-

ropo turških navalov, da je krvavel stoletja
zato, da se je vzdržala nemška kultura, ki
vidi v zaničevanem slovanstvu svojega naj-
večjega sovražnika.

„Slovanski in besedoslovni paberki“,
nabral L. Pintar, so znameniti doneski
za izpoznavanje našega jezika.

„Duševna izobrazba človeštva in žen-
sko vprašanje“ je zelo umesten in zanimiv
spis iz peresa, žal, prezgodaj umrlega J.
Bernika. Predno se sme govoriti in pi-
sati o tem prašanju — kar se dandanes le
prepogosto godi z vso vihravostjo in površ-
nostjo — treba je stvar natančno prouče-
vati. Dober pomoček k temu je ta spis.
Raz mroslovnega stališča nam rešuje
žensko vprašanje v za te povsem ugodni
smeri. Jeli to tudi raz praktično stališče
primerno, o tem so pač mnenja različna.
Vsekako naj se uglobe v to velezanimivo
razpravo zlasti one pionirke za žensko
emancipacijo, ki se pojavlja v „Slovenki“,
kajti tu se priuče, kako imajo opravdati in
podkrepati svoje ideje. Morda se potem od-
vadijo svoje prazne, frazaste pisave!

„Veliki šenklaški zvon v Ljubljani —
čigav je?“, slove kratka razprava prof.
Vrhovca, ki završuje vrsto spisov letošnje
knjige, in ki je znamenita za lokalno cer-
kveno zgodovino.

Slovensko bibliografijo, obsegajočo vse
leta 1897. izale slovenske tiskovine, je so-

bi ga podpiral, ker je ruskemu jeziku odprto široko polje in ker je slovenskemu jeziku najbližji. Nevarno je pa reči, da naj se uči sploh kak slovanski jezik, nevarno radi tega, ker je vlada še vedno protivna razširjanju slovanske vzajemnosti. Ni dvoma, da bo vlada skušala ovirati učenje kacega drugega slovanskega jezika, in to bi jej stilizacija Lenarčičevega predloga olajšala. Če bi — dejal je govornik — ne bil o tem prepričan že vnaprej, pričel bi me bile besede barona Heina, ki je izrazil mnenje, da ne bo dobiti učiteljev za hrvaščino. Znano je, da je sicer 50% naših profesorjev zmožnih hrvaščine popolnoma za poučevanje hrvaščine, a ker nimajo formalnega dokaza o sposobnosti, se lahko zgodi, da vlada ne bo dovolila, da uče hrvaščino. Ako se pa sprejme Lenarčičev predlog, je prav gotovo, da ne bo vlada vpeljala nobenega slovanskega jezika. Govornik se je izrekel za odsekov predlog, češ, ako zna kdo hrvatski, se igraje in v najkrajšem času lahko nauči vsacega drugega slovanskega jezika.

Deželni predsednik baron Hein je pojasnil, da se je izrekel samo proti imperativni določbi glede učenja označenih neobligatnih predmetov sploh, ker bi bilo za poučevanje modeliranja itd. časih, zlasti na eventualnih manjših zavodih, težko dobiti učenih močij. Za hrvaščino jih pač ne bo težko dobiti. Govornik se je potem jako ostro izrekel glede Lenarčičevega predloga, češ, da ruskemu jeziku nikakor ne more priznati tistega pomena, kakor posl. Lenarčič. Dejaj je, da pozna mnogo jako omikanih Slovanov, kateri ruščine niso zmožni. Tudi v zbornici je nekaj tacihih jako omikanih Slovanov. Ruščina nikakor ni potreben rekvizit omike in za nas v Avstriji, hvala Bogu, tudi še dolgo ne bo.

Posl. Povše je dejal, da se je upravni odsek odločil za hrvatski jezik, ker bode marsikateri Slovenec na jugu iskal kruha. Trditev, da se Slovenec hitro nauči hrvatskega uradovanja, je površna. Ravno Slovincem se očita, da ne uradujejo dobro hrvatski. Hrvatje ne puste svojega jezika tako mrcvariti, kakor se pri nas mrcvari slovenski jezik. Prav te dni je bila obelodanjena okrožnica, ki je prav gorostasna in pisana, tako da še smisla ni možno uganiti. Govornik je nasvetoval, naj se hrvaščina določi kot obligaten predmet, pri določitvi neobligatnih predmetov pa naj se stilizacija premeni tako, kakor želi vlada.

Posl. Kalan je rekel, da mu je Lenarčičev predlog najbolj simpatičen, ker je ruski jezik svetovne važnosti v gospodarskem in trgovskem oziru. V 50 letih bosta ruski in angleški jezik jedina svetovna jezika, v katerih se bo vršil mejnarodni promet. Zato pa je moralo vsacega osupniti, da je vladni zastopnik s takimi besedami se izrekel proti ruskemu jeziku, da ga „Gott sei Dank“ ni treba. Ruščina je jezik države, ki je v prijaznem razmerju z našo monarhijo, ki je vedno lojalno postopala proti Avstriji in prišla našemu vladarju v

delo. Nismo strokovnjaki v veliki fizikalni vedi, smelo pa trdimo vendarle, da je ustvaril gospod ravnatelj Šubic z „Elektriko“ veleznamenito znanstveno knjigo, ki dela njemu in naši „Matici“ največjo čast. Morda je bil pisatelj ponekod preveč temeljit in v nekaterih poglavjih preobširen; morda bi bilo možno v jednom samem, zato pa obširnejšem zvezku vso to velikansko stvarino za naše razmere in potrebe vendarle dodobra obdelati; morda si je želela pretežna večina „Matičnih“ členov mesto tega zvezka kako splošnejše zanimajočo in tudi potrebnejšo knjigo! Morda, pravimo; toda dejstvo ostane, da je Šubičeva „Elektrika“ resno delo resnega znanstvenika, ki je rešil pretežno nalogo vsestransko izborna. Največjo zaslugo si je pridobil pisatelj z ustvarjenjem in porabo slovenskih tehničnih terminov. Morda se mu niso posrečili vsi, ali večina se gotovo udomači tudi v praksi. To knjigo, ki se odlikuje tudi s posebno lepim papirjem in tiskom,*) krasi 253 podob slik in škie; vse so jako čiste, pregledne in praktične. Toplo želimo, da ostane gospod ravnatelj Šubic poslednji stalni sotrudenik mej znanstvenimi pisatelji „Slovenske Matice“, kajti njegov slog je prikupen in lahak, njegov jezik domač in način njegovega razlaganja razumljiv in zanimajoč.

*) Natisnil je knjigo Drag. Hribar v Celju

usodepolnem trenutku na pomoč. Zato pa nikdar ne smemo dopustiti, da se z vladne strani tako govori o državi, ki ima za nas ugodno preteklost za seboj. Ruščina se povsod uči. Zakaj se pa uči v vojaških akademijah, ako je „Gott sei Dank“ ni treba? Ako se z vladne strani tako govori, potem je dolžnost narodnih zastopnikov, da se proti temu oglase. Govornik je potem povdarjal potrebe skupnosti mej Slovenci in Hrvati, omenjal ehod na Trsatu in končal z resolucijo, s katero je zahteval, naj se na ljubljanske realke višjih razredih po 2 uri na teden, mesto po 1 uro, poučuje — veronauk.

Poročevalec Šubic se je proti Lenarčičevemu predlogu izrekel iz praktičnih in oportunitetnih razlogov, na kar je bil sprejet prej navedeni Povšetov predlog.

Proti Kalanovi resoluciji se je oglasil posl. dr. Tavčar, ki je rekel, da po vladni izjavi je načrt realčnega zakona mrtvorjeno dete. To ve tudi Kalan, a vzlic temu skuša varovati svoj interes in narediti kak dobiček. Morda bo njegov predlog jedino, kar od te debate ostane. Če se sprejme resolucija, izreče s tem dež. zbor, da je pouk v veronauku nezadosten, in vlada bo tej pritožbi več ali manj ugodila. Načrt realčnega zakona je nekaj nestalnega, resolucija pa nekaj stalnega, in zato naj se odkloni.

Posl. Kalan je trdil, da 1 ura na teden ne zadostuje za veronauk na višji realki, češ, da je veronauk podlaga vsemu, ter je apeliral na slovenske liberalce, naj glasujejo ž njim.

In ni apeliral zastonj, kajti za njegovo resolucijo so glasovali tudi nekateri liberalci, vsled česar je bila sprejeta.

Pri razpravi o §-u 10., ki obseza določbe o učnem jeziku, je deželni predsednik ponovil svojo izjavo, da zahteva učna uprava, naj se njej prepusti določitev učnega jezika in priporočal, naj se določi obligatorno učenje obeh deželnih jezikov za vse učenca.

V razpravo so posegli poslanci Lenarčič, Povše, ki je izrekel nado, da se zakon odobri, Hribar, ki je dejal, da je baron Hein predaleč segel, če je izjavil da se zakon ne odobri, ko je vendar zakonodajstvo o realkah prepuščeno deželnim zborom.

Poročevalec posl. Šubic je opozoril, da vlada, ki se danes zavzema za določitev obligatornega učenja obeh deželnih jezikov, se sama ne drži tega principa in ga v Ljubljani, v lastni hiši ni uveljavila, dasi je to samo od nje odvisno.

Zbornica je sprejela § 10. tako, kakor ga je nasvetoval odsek.

Pri §-u 11., ki govori o učenju raznih jezikov, se je zopet unela jako dolga razprava, v katero so posegli različni govorniki. Izid te debate je bil, da se je na predlog posl. Povšeta vendar določilo obligatorno učenje obeh deželnih jezikov.

Razprava o ostalih §-ih je bila zgolj formalna, pri zadnjem paragrafu pa je v imenu nemških poslancev izjavil dr. Schaffer, da se njegova stranka ni udeležila specialne debate, ker je zanj nasvetovani načrt zakona neprejemljiv, ker pa so nekateri govorniki napravili ekskurs na polje zunanje politike in razvijali nazore, s katerimi se nemški poslanci ne strinjajo, ker so dalje nemški poslanci zvesti zagovorniki veljavne ustave in sedanjih državno-pravnih razmer v državi ter se posebno s Kalanovimi izvajanj o združenju Slovincov in Hrvatov ne morejo strinjati, zato odločno ugovarjajo tem izvajanjem.

S tem je bila specialna debata končana in je bila na to zaključena seja.

V Ljubljani, 28. aprila.

K položaju.

Z Dunaja se poroča „Narodnim Listom“, da govore vsa znamenja, da so zelo resne stvari ali že sklenjene ali pa se pripravljajo. Dokaz temu je, da so bili pri cesarju zapored grof Thun, grof Goluchowski in grof Bylandt, ter da so se vršile vzlic odsotnosti ministrov Witteka in Ruberja v poslednjih dneh tri ministerske konference. „Nar. Listy“ govore zopet o eventualnosti, da se izda nove jezikovne naredbe s § 14. ter pišejo: Mi smo svarili in opominjali, in če naših besed ne poslušajo, so konsekvence za nas jasne. Dvomimo pa, da bi stališče, katero bodo morali potem zavzeti češki poslanci in

češki narod, pripomogli k pomirjenju sedanjih žalostnih razmer. Nasprotno, prepričani smo, da se razmere še poostre in poslabšajo in da bodo trajale tako dolgo, da pride na krmljo vlade državnik, ki ne zapustili našela: Jednake pravice, jednake dolžnosti, in ki bo imel vedno močno roko, kadar bo treba braniti pravo.

Avstrija in Kitajsko.

Ogerski ministrski predsednik, pl. Széll je odgovoril predvčeršnjim na interpelacijo, ali namerava res Avstrija vzeti kos Kitajske v najem, da se zunanji minister doselej s to idejo ni bavil, ter da ne namerava najeti nobene kitajske luke. Sicer pa rešijo to vprašanje — je dejal Széll — trgovski avstro-ogerski krogi. Goluchowski čaka torej, da začne najprej trgovski krogi, potem se loti šele sam. Tedaj prav narobe kakor v drugih državah!

Afera Coghlan.

Vlada Združenih držav je že poravnala z Nemčili mučno afero, katero je zagrešil na nekem banketu gostobesedni kapitan Coghlan, ki je povedal, kako je teroriziral admiral Dewey nemškega admirala pred Manilo. Kapitan Coghlan je izjavil, da so poročali časopisi nepopolno o njegovem govoru, kajti Coghlan baje ni izrekel nikake žalitve o nemški zastavi, ter da globoko obžaluje, da so se njegove besede toli napačno tolmačile. Coghlan dobi ukor, in s tem bo afera rešena.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. aprila.

Občinske volitve iz I. razreda.

Pri današnji volitvi iz I. razreda ni nobena stranka dosegla absolutne večine in bo vsled tega ožja volitev. Udeležba pri volitvi je bila uprav velikanska. Od 575 volilcev jih je prišlo na volišče 468 in je torej absolutna večina znašala 235. Te večine ni dosegla nobena lista. Kandidata narodne stranke sta dobila: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški 225, Grošelj 222 glasov; kandidata nemške stranke sta dobila: Baumgartner 149, Dzinski 146 glasov; kandidata klerikalne stranke sta dobila: dr. Šusteršič 97, Pollak 94 glasov. Kandidata narodne stranke, ki sta dobila prav znatno večino, manjka torej 10, oziroma 13 glasov do absolutne večine in bo vsled tega jutri ožja volitev mej slovenskimi naprednimi in mej nemškimi kandidati. Pozivljamo vse napredne slovenske volilce, naj se jutri polnoštevilno udeležijo ožje volitve, da se volilna bitka častno zaključi.

† Karol Kette je bil včeraj z vso zasluženo častjo pokopan. Sprevod, ki se je pomikal s Poljanskega trga po Poljanski in Resljevi cesti k sv. Krištofu, je bil uprav nepregledno dolg. Udeležili so se ga: gosp. župan Hribar, deželni poslanec ravnatelj Šubic, predsednik „Slovenske Matice“, nadzornik Fr. Levec, predsednik „Pisateljskega društva“, prof. Perušek, uredniki „Ljubljanskega Zvona“, „Slovenskega Naroda“, „Učiteljskega Tovariša“, „Slovenca“, ravnatelj in profesorji srednješolskih zavodov, mnogo učiteljev, potem dolga vrsta narodnih gospej in gospodičin, na čelu jim gospe dr. Tavčarjeva in dr. vitez Bleiweisova, veliko število pripravnika in pripravnikov, večja deputacija semeniščnikov in ogromno število gimnazijcev. Pred krsto so nosili dijaki venec s trobojnim trakom akademičnega društva „Triglava“ in venec ljubljanskih gimnazijcev, na beli krsti pa sta ležala venca prijatelja in sorodnikov. Zbora pripravnikov in gimnazijcev sta zapela skupno troje žalostink, pred hišo, v cerkvi in ob gomili. Na grobu pa je govoril s poetičkim zanosom prekrasne besede pesnik E. Gangl, in njegov govor je napravil največji vtisk: vse je plakalo. Ako nam bo le možno, objavimo ta izborni nagrobni govor doslovno. Pogrebno opravilo je izvršil župnik pri sv. Petru, g. Malenšek z asistenco. Vse pokop je pričal, da je imel blagi pokojnik izredno število prijateljev in čestilk, ter da se ljubljansko občinstvo zaveda, da je izgubilo v Ketteju mladeniča izvanrednih talentov, ki bi donášali slovenskemu narodu stoteran sad. Zbrane poezije Ketteja, katere izda narodni založnik L. Schwentner, pa dokažejo vsem Slovincem, da je bil Kette pesnik, ki stoji v vrsti naših literarnih prvakov.

— Elizabetna otreška bolnišnica. Jutri, 29. t. m. ob 4. uri pop. vrši se bode v novi mestni dvorani občni zbor pokroviteljev, ustanovnikov in dobrotnikov tega zavoda.

— „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev“ na okraj okolice ljubljanske s sedežem v Šiški, ima dne 4. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v „Narodnem domu“ svoj prvi ahod. Vpored: 1. Pozdrav sklicatelja. 2. Prečitane od visoke c. kr. deželne vlade z dne 29. listopada 1896. št. 5817 potrjenih društvenih pravil. 3. Volitev in konstituiranje odbora. 4. Pristop k „Zavezi“ in volitev delegatov v XI. skupščino „Zaveze“. 5. Določitev kraja in dneva prihodnjega zborovanja. — K temu shodu vabi vse učiteljatvo in šolske prijatelje iz okolice, najuljudnejše Osnovni odbor.

— Iz občine turjaške se nam piše: Znani dopisnik v št. 94. „Slovenca“ z dne 25. t. m., ki je o naših zadevah pisal pod naslovom „Iz občine turjaške“ — kateri dopisnik se sam smatra za naslednika sedanjega župana, skuša z onim dopisom prepričati nameravano razdelitev občine turjaške, in to le zato, ker on je sedaj res bolj v sredi občine, po razdelitvi pa bi ostal bolj na kraji. To pa njegovi želji nikakor ne ustreza, zato ga je glas o razdelitvi občine naglo zdrnil, da je čisto zmešan. Mož trdi v svojem dopisu med drugim: „Večje razburjenje je nastalo med ljudstvom, ko se je izvedelo, da se namerava sedanja občina Turjak, ki obsega štiri kat. občine, razdeliti v dve samostojni občini, in sicer tako, da bi kat. občina Turjak in kat. obč. Vel. Osolnik tvorili samostojno občino z imenom Turjak, kat. občina Selo in kat. občina Krvava peč pa zopet zase svojo občino z imenom Rob“. Iz tega dopisa je razvidno, da ostane kat. občina Vel. Osolnik pri sedanji stari občini turjaški, kakor je tudi lansko leto občinski odbor v seji z veliko večino sklenil in kakor se tudi namerava razdeliti. V ravno tistem dopisu trdi pa dopisnik: „Zato je splošna želja, naj bi se, če bi se že imela razdeliti občina turjaška, kat. občina Vel. Osolnik pridržala pri sedanjem županstvu, kamor spada po svoji naravni legi, ne pa priklopila k nameravani novi občini z imenom Turjak“. Tukaj se ne dela vasi Vel. Osolnik nobene krivice, ker itak ostane pri sedanji stari občini turjaški, tudi ni videti nobenega razburjenja med ljudstvom, pač pa splošno veselje in želja, da se občina razdeli. Ako pomislimo, da je sedanja občina turjaška tako razprostrta in velika, da je 4 ure od enega kraja do drugega in kolikrat, da mora iti bodisi kmet ali rokodelc do župana, do katerega ima 2 do 3 ure hoda, je lahko umeti, zakaj želi ljudstvo razdelitev. Kaj dostikrat se tudi primeri, da župana ni doma ali da nima dotične tiskovine, kar se pri sedanjem županu prav dostikrat zgodi, da se mora iti po eno stvar po dvakrat ali celo trikrat. Ali niso to težave za ljudstvo in stroški? Mislimo, da ne pretiravamo, ako razmere v naši občini primerjamo nekdanjim razmeram v Bosni. Kar se tiče združenja občin in župniških cerkva, žali Bog še ne bomo kmalu prišli do tega, da bi se županije in fare vjemale, kajti občina turjaška ima 52 vasi pod seboj in te so pod tri fare razdeljene. Najbolj smešno je pa, ker dopisnik nekako tako govori, kakor da bi moral biti župan vedno v onem kotu, kakor sedaj. Saj z razdelitvijo občine vendar ni določeno, kje bode potem župan. Prav lahko je ravno na Vel. Osolniku, saj je vas precej velika, večja kot Dolšake, potem bi bil še bliže župan kot je sedaj. Slavni deželni zbor se uljudno prosi, da se blagovoli o tem prepričati in da našej želji vstreže, da se občina turjaška prej ko mogoče razdeli po vloženem načrtu.

— Iz Železniške okolice se nam piše: V sobotni številki „Sl. Naroda“ je bila notica, da je politična oblast zaprla pivnico konsumnega društva v Železnikih, — kar je bilo že zdavno potrebno. Danes naj omenim oziroma poročam, da ima v bližnji Češenci takozvana gospodarska druga že več ko leto dni svojo gostilno, v kateri toči vino in žganje udom in neudom — rekel bi skoraj noč in dan. Da se pošteno toči, znači to, da plačujejo na mesec skoraj več užitinskega davka, kakor 4 do 5 drugih najboljših oštirjev. Tudi ta katoliška oštarija (osrečevalnica ljudstva) nima postavnega dovoljenja (koncesije) za gostilno — ali vendar se še ni prepovedala.

Tukaj ne pogleda in se ne zmeni za to ne politična oblast, ne žandarmerija in ne županstvo. Ako ubogi kmetič v hribih skruha z doma pridelanega sadja par litrov žganja — in ako slučajno kak frakelček memo-gredočemu človeku proda — takoj je nasmujen in mora romati v Škofjelo ali v Kranj. Politična oblast je stroga. Moč mora plačati kazen 5 do 10 gl. brez izgovora, ne da bi se stvar natančno preiskala. Tukaj tem poštnjakom — „konsulam“ jim pravijo — je pa dovoljeno vse. Končno se omenim, da se v ti pobožni oštariji vkljub lepim napisom na steni tudi prav pošteno kvarta ter popiva in kriči včasih pozno v noč. Pred pustom se je tudi plesalo brez licenca. Toliko v znanje, da bo občinstvo izvedelo, v kako veliko dobroto in korist ljudstvu je konsumno društvo v Češenci. Da bi se le naš kmet enkrat spametoval in tem osrečovateljem ljudstva hrbet pokazal!

Triumf celjske sodrge. Iz Celja se nam piše: Dne 20. t. m. je bila glavna obravnava zoper Oechara in tovariše, zaradi nesramnih napadov na slovenske goste povodom pevske slavnosti dne 14. in 15. avgusta 1898. Obtoženi so bili: Viljem Oechs, neštevilnokrat obsojeni slavljenec Nemcev, zloglasna oseba skoz in skoz. Bruno Dula sedaj v Lubecku, Janez Sager, krtačar v Celju, Albert Riha, človek brez posebnega posla, Franc Petz, solicitor dr. Stepisch-negga, Viljem Peichtman, učenec na meščanski šoli v Celju, Friderik Zangger, jurist, Herman Zangger, medicinec in nekov Herman Deu iz Postojine. — Obravnava, kakor že preiskava, je karakteristična za celjske razmere. Preiskavo je vodil velik Nemec pred Bogom, svetniški tajnik, Rihard Markhl. Že pri začetku preiskave nastale so težkoče. Markhl imel je pomisleke zoper uvodno preiskavo, in svetniška zbornica tudi. Šele nadsodišče je na pritožbo državnega pravdnštva ukrenilo preiskavo. Post discrimina rerum je bilo preiskave konec in je prišlo do obtožbe zoper omenjene junake. Vsi so vložili ugovor, katerega je pa višje sodišče graško zavrnilo. Obravnavo je vodil dežel-nega sodišča svetnik, celjski Nemec Reitter. Skazalo se je — v največje presenečenje tistih, ki so videli slavna dela Oechara dne 14. in 15. avgusta v Celju, da so vsi obtoženci z Oecharom vred sama jagnjeta, nedolžni kakor angeljčki. Kakor ste že poročali, bili so vsi obtoženci oproščeni. — Ta obsodba, ki je v najširših krogih vzbudila veliko senzacijo, bo celjski fakinaži, katera je bila ves čas sem nekamo poparjena, spet obudila nemški pogum. No, pa prepričani smo, da bodo cestni gospodje celjski že še doživeli zasluženi polom, kajti vrč gre tako dolgo k studencu, dokler se pošteno razbije.

— Iz Celja se nam piše: „Čevljar baron“, burko s petjem in godbo v 3 de-anjih uprizori v drugič „Celjsko pevsko društvo“ v nedeljo dne 30. aprila v veliki dvorani „Narodnega doma“ na korist kat. podpornemu društvu oziroma deklški šoli. Iz posebne prijaznosti svira pri predstavi slavni čitalniški orkester pod vodstvom g. A. Mude. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina. Sedeži 1 in 2 vrste 1 gl., 3—7 vrste 70 kr., 8—16 vrste 50 kr. Sedeži na balkonu 60 kr. Stojišča 30 kr. Di-jaki in redni udje delavskega podpornega društva 20 kr. Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri tvrdki Dragotina Hribarja. Z ozirom na dobrodušni namen se preplačila hvaležno vsprejemajo.

Velik dobrotnik Slovakov. Letos je umrl odvetnik Jan. Martinka ter zapustil vse svoje imetje, 72.000 gl. „Slovaški Matici“, da napravi šole in druge kulturne zavode za Slovake. Madjarsko sodišče je izjavilo, da se dedščina ne sme izplačati, ker slovaški narod ni pravna oseba, in ker bi se dedščina rabila v „panelavistične“. No, „Matica“ je s pritožbo proti tej famozni sodbi imela vseh ter dobil vsi imenovano dedščino. Madjari zato grozno besne.

Junaško požrtvovalno dekle. V bolnici v Volku v Rusiji je bil bolan 19 let star mladenič, ki je trpel valed velike rane. Zdravniki so izjavili, da se ozdravi rana le, če se prišije preko nje kos zdrave človeške kože. Tedaj se je ponudila bolniška postrežnica Justina Bobiš, da ji izrežejo kos kože. In res, zdravnik je izrezal dekletu z desnega ramena; bolnik pa je res ozdravil. Županstvo je izreklo dekletu zahvalo.

Eksplozija kemične tovarne. Iz Filadelfije se brzojavlja, da se je 25. t. m. v Florski kemični tovarni vžgal bencin, vsled česar je nastala eksplozija, katera je uničila vse poslopje. V tovarni je bilo 400 delavk, od katerih je veliko nevarno ranjenih, nekaj jih je tudi mrtvih; tudi dva moža pogrešajo, dva so pa našli mrtva. Poslopja, ki stoje blizu tovarne, so vsa prav zelo poškodovana.

Alimentacije s 14 leti! Te dni je bil obsojen pred civilnim sodiščem Leopoldovega mesta na Dunaju 14 let star deček — ali mladenič? — da plačuje alimentacijo 4 gl. na mesec. Dečka je zapeljala neka malovredna ženska, potem pa počakala, da je potekel za njen delikt obrok zastaranja. Potem šele je tožila svojega „ljubimca“ in posililočeta.

Ženska osveta. V državi Ohio, v rojstnem mestu Mac Kinleya, se je vršila te dni obravnava proti gospej Ani George, ki je ustrelila svojega bogatega ljubimca Saxtona, brata Mac Kinleyevega. Zagovornik morilke je dokazoval, da je gospa George nesrečna žrtva neznačajnega pohotneža. Ana George je bila do 26. leta so-proga nekega tesarja. Pred 13 leti pa jo je videl privrkat Saxton ter jo pridobil zase. Obljubil je, da jo bode vzel za ženo, toda imel jo je le za ljubico. Ko se je je naveličal, jo je zapodil iz svoje hiše. Ona pa se je vračala k njemu, toda čez malo časa jo je Saxton zopet zavrnil. Končno je poskrbel, da ji je bilo policijsko prepo-vedano prestopiti prag ljubimčeve hiše. Gospa George je zabredla v največjo bedo in končno je sklenila maščevati se. In res, nekega dne je ustrelila ljubimca, ko se je peljal mimo nje na kolesu. Državni pravdnik je dokazoval, da je morilka navadna pustolovka, ki je je hotela le dobro živeti. Občinstvo simpatizira z gospo in njena ječa je podobna boudoirji kake kneginje. Darovi in cvetlice ji dohajajo vsak dan. Glavna priča, neka gospa, ni prišla k obravnavi, zato se ni mogla završiti. V Ameriki se za ta proces jako zanimajo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Narodnim volilcem.

Novo mesto 28. aprila. Izid ožje volitve bodi tak ali tak — premagan je največji vrag. Poražen je klerikalni zmaj in „sprava“ pokopana za vekomaj. Živela bela Ljubljana in nje zavedni volilci!

Novomeščani.

Hohenwart.

Dunaj 28. aprila dopoldne. Danes popoldne ob 2. uri bo pogreb grofa Karola Hohenwarta.

Praga 28. aprila dopoldne. V češkem deželnem zboru se je vršila izredno slovesna izjava žalovanja, katere so se vdeležili vsi člani v žalnih oblekah. Višji deželni maršal knez Lobkowitz je naznanil privrkat oficijalno smrt grofa Hohenwarta ter sporočil, da priredi češko plemstvo v ponedeljek svečan requiem, h kateremu so povabljeni vsi deželni poslanci. Potem je obširno govoril o neprecenljivih zaslugah pokojnika za vso državo in za češko kraljestvo še posebej. Šele bodočnost bode razkrila zasluge Hohenwarta pri najvažnejših pridobitvah države tekom zadnjih decenijev in pri neumornem potezanju za češke interese. Noben državnik ni izkazal Čehom toliko ljubezni in pravičnosti, dasi ni bil sin češke zemlje. Mi, ki smo ga poznali, mu ohranimo neumrljivo ljubezen in spoštovanje, naši potomci pa se bodo tudi zavedali, kako velikega prijatelja je izgubila s Hohenwartom domovina. Zategadelj pa se nadejam, da ne bode manjkalo v ponedeljek pri svečanem requiemu noben za stopnik češkega naroda. Poslanci so poslušali stoje ves govor ter prekinjali govornika z opetovanimi „Vyborné!“-klici in s ploskanjem.

Praga 28. aprila dopoldne. V občinskem svetu se je vršila slovesna seja, pri kateri je govoril župan dr. Podlipny o Hohenwartu. Občinski svetniki so v žalnih oblekah stojé poslušali ves govor. S pokojnikom je izgubila Praga svojega najodličnejšega častnega občana, zato obžaluje naj-globokejše njegovo prezgodnjo smrt. Spomin naj ostane zapisan v srcih vseh Čehoslovancev s neizbrisnimi črkami. Reskript od 12. decembra 1871 je spomenik „aere perennius“. S tem reskriptom se je znova priznalo državno pravo češkega

kraljestva. Dasi so šle pozneje poti Hohenwarta in Čehov vsaksebi, ga bodo Čehi vendarle večno častili. Do zadnjega diha je polnilo pokojnikovo srce plemenito stremljenje, da se izvrši za vse avstrijske narode absolutna jednakopravnost, da se uveljavijo historična prava. Hohenwart je bil mož dejanja, bil je moder državnik, značajan politik in čist značaj. Večna mu slava! Občinski svetniki so opetovano izrazili svoje somišljenstvo in sklenili, da se odpošlje na Dunaj deputacija treh členov z županom na čelu. Odposlala se je tudi sožalna brzojavka ter obesila na historični hiši magistrata velika črna zastava. Sklenilo pa je tudi, da se bode imenoval po Hohenwartu jeden največjih praških trgov.

Dunaj 28. aprila dopoldne. Včeraj so kondolirali Hohenwartovi družini še poslednji člani cesarske hiše. Grof Thun je prišel osebnostno izreči svoje sožalje. Dospelo je že ogromno število vencev raznih oblastev, ministerstev, strank, klubov, društev, mest in posameznikov. Češka prostomiselna stranka je položila venec s krvavorudečim trakom.

Pogreb grofa Hohenwarta.

Dunaj 28. aprila. Mej velikansko vdeležbo se je vršil ob 2. uri popoldne pogreb Hohenwarta. V Štefanski cerkvi so bili veliki oltar in dva stranska oltarja črno zaviti in okrašeni z grbom grofovske rodbine Hohenwartov. Že pred 2. uro so se zbrali člani gospodske zbornice s podpredsednikom, člani državnega zbora s predsednikom, mej temi so bili tudi poslanci Šuklje, Perić in Stojan, zastopniki veleposestništva, zastopniki češkega dež. kluba, deputacija češkega državnozbornskega kluba, deputacija mesta Prage s županom Podlipnim in dr. Še pred dvem se je pripeljal cesar s svojim generalnim adjutantom grofom Paarom in dvema krilnima adjutantoma. Cesarja sta pozdravila pri velikih vratih Hohenwartova dva sinova. Deset minut po 2. uri so pripeljali v cerkev krsto, na kateri so bili venci soproge in rodbine. Za krsto sta šli sinovi; vdova se pogreba ni vdeležila. S cesarjem so šli vsi ministri razen Kallaya, nato avstr. ministri, razen Witteka in Ruberja, ki sta v Dalmaciji; ogerske ministre je zastopal minister a latere grof Szecheny. Potem so sledili načelniki raznih državnozbornskih klubov, vsi člani najvišjega računskega dvora, nižje-avstrijski namestnik Kielmannsegg, bivši trgovinski minister Glanz, deželni maršal nižjeavstrijski Gudenus, dedni princ Schwarzenberg, oba Plenerja, Sterneck, mnogo generalov in častnikov. Ko je bila krsta blagoslovljena, je cesar odšel. V spremstvu velikega števila vozov z venci se je odpeljal mrtvaški voz s krsto v Hütteldorf. — Govori se, da se postavi Hohenwartov spomenik v atriju državne zbornice.

Škandal v nižjeavstrijskem deželnem zboru.

Dunaj 28. aprila. Famozni poslanec Schneider, ki je v preganjanju in zasledovanju židov uprav blazen, je izzval danes v deželnem zboru tolik škandal, da se je morala seja suspendirati. Radi brzojavke, v kateri je sporočal neki tukajšen antisemitski list, da je bil morilec dveh žensk v Polni žid, je bil dotični list konfisciran. Posl. Schneider je hotel radi te konfiskacije interpelirati in prečitati dotično brzojavo vko. Deželni maršal pa čitanja brzojavke ni dovolil, češ, da mu je Schneider izročil svojo interpelacijo šele neposredno v trenutku, predno je začel govoriti. Schneider je kričal, da cenzure deželnozbornskih interpelacij ne trpi. Deželni maršal pozove na to Schneiderja, naj bo miren. Schneider: „Da, židje so sami morilci!“ Deželni maršal ga pozove k redu. Schneider: „Radoveden sem, ali se bodo dali sodniki zopet podkupiti, kakor so se dali ministri!“ Deželni maršal pozove Schneiderja še dvakrat k redu, toda Schneider je kričal in skakal na svojem stolu toliko časa, da se je morala seja suspendirati.

Pogajanja z Italijani.

Dunaj 28. t. m. dop. Iz Inomosta se poroča, da so imeli nemški in italijanski poslanci minolo nedeljo sejo, na kateri se je sprejel predlog Italijanov, naj se reformira pred vsem deželni red, ter se ustanovi italijanska in nemška kurija.

Straža ustrelila človeka.

Dunaj 28. aprila. Pred palačo Karla Ludovika je ustrelila ondi stoječa straža na vrtu delujočega vrtnarja.

Nadvojvoda Fran Ferdinand.

Dunaj 28. aprila. Nadvojvoda Frana Ferdinanda je imenoval cesar generalom konjenišva.

Ekspedicija na južni tečaj.

Dunaj 28. aprila. „Geographische Gesellschaft“ je dobila velezanimivih in važnih sporočil o vseh belgijske ekspedicije na južni tečaj.

Jezikovni zakon.

Krakov 28. t. m. dop. „Reforma“ poroča, da skliče vlada takoj po zaključanju deželnih zborov izvrševalni odbor desnice ter mu predloži jezikovni zakon.

Narodno gospodarstvo.

Posojilnica na Slapu pri Vipavi

je imela v pretečenem 1899. letu 169.755 gl. 93 kr. prometa Zadruga šteje 373 zadružnikov, kateri imajo v deležih 2972 gl. Hranilnih vlog vložilo se je v letu 1898 v skupnem znesku 47.033 gl. 01 kr., vzdignilo pa 35.242 gl., tedaj več vložilo 11.791 gl. 01 kr.; kapitalizovane obresti za l. 1898 znašajo 2982 gl. 34 kr.; hranilne vloge l. 1897 pa so znašale 77.788 gl. 73 kr., torej je stanje hranilnih vlog 92.562 gl. 8 kr. Posojil se je v l. 1898 izplačalo 42.891 gl. 49 kr., vrnilo pa 15.360 gl. 81 kr., tedaj več posodilo 27.360 gl. 81 kr., posojila koncem l. 1897 so znašala 91.191 gl. 56 kr. in torej skupno stanje koncem 1897. l. 118.722 gl. 24 kr. Račun dobička in zgube izkaže 978 gl. 12 kr čistega dobiška. Pri občnem zboru dne 29. marca t. l. bili so soglasno izvoljeni v načelstvo: Alojzij Punčuh, ljudski učitelj na Slapu (načelnik); Alojzij Ferjančič, župan na Slapu (načelnika namestnik); Fran Bratovž, trgovec v Vipavi; Ivan Tomazič, posestnik v Sanaboru; Josip Volk, posestnik iz Erzolja; Fran Štokelj, posestnik iz Planine; Anton Volk, posestnik iz Slapa. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Ivan Nosan, c. kr. deželnosodni svetnik v Vipavi (predsednik); Anton Hrovatin, župan v Vipavi (podpredsednik); Anton Prhavec, gostilničar in posestnik v Vipavi; Ivan Premru, trgovec in posestnik v Št. Vidu; Anton Gvardijančič, grajščinski oskrbnik na Slapu.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Stari gospod je bil sam — sam s svojimi mislimi. Njegovo dušno stanje je bilo nepopisno. Je-li bil slep, da si je v tem svetu krivice, zamogel ohraniti svojo sveto vero v pravičnost? Ni se li tu odprl prepad, tako grozen, tako poguben, kakor je vse strašno vkup, kar je moral v svoji službi doživeti? Dan za dnevom videl je tisoč vrst hudodelstev. Kar le morejo človeška prsa zakriti podlosti in hudobije — njemu se je razodelo, kolikokrat je sedel na sodnem stolu. In vender vsi, vsi, ki so stali pred njim, bodisi hinavsko ali surovo in trmasto, skesani ali poživljeni — vsi so kazali pogum! Kdor skoči raz okno z zavestjo, da si bržkone ude polomi, kdor mora računati s kaznijo — ne zasluži li, da se ga bolje, milejše sodi, ko onega, ki izvrši sleparstvo le zato, ker ve, da se mu ni treba kazni bati? V resnici, nahajajo se hudodelci, ki pravico zasmehujejo, vedé, da se jim ni treba bati one. Hudoben biti, — to je največje zločinstvo!

In tak malovrednež, tak oborožen hudodelec v njegovi rodovini! Ni bil Henrik, z ječo kaznovan zet, boljši, boljši? On, ki je storil vse, da osreči svojo ženo, on ki si je toli prizadeval in kojega celo življenje je bil kes? In ta zakon je on, oče, siloma pretrgal, je iz mlade, cvetoče žene naredil pretožno vdovo, iz nedolžnega otroka si-roto! Je-li bilo to prav? Ne bi li bilo boljše, da bi ločil Asto od svojega moža — tega elegantnega lopova? Groza ga je prešla: tudi ta zakon je bil nemogoč!

In nehoti bila mu je podoba Henri-kova pred očmi. Pošteni jasni pogled, modro a vender samosvestno vedenje njegovo, njegova ljubeznjivost do žene in otroka, njegova zadovoljnost z malim. Kakor se je tudi njegova sodniška vest temu protivila, srce ga je vleкло h kaznjencu!

Ni vedel koliko časa je sedel tako, se jezé na svojo kratkovidnost. Potem je vzel denar iz blagajnice, ga del v zavitek ter šel k svojima hčerama. Hotel ga je Rozi dati za Asto. Njegova notranjost je sicer temu nasprotovala. Bilo je nemora-

lično prisilstvu se udati. Potr si je rekel:
Tudi zdaj zmaga formalna pravica nad
pravico srca nad moralo!
(Dalje prih.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Slavna kmetaka posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani 40 gld. — G. Oton Bajer, blagajnik posojilnice, 5 gld. — Gosp. Alojzij Jenko, kontrolor posojilnice 5 gld. — Iz nabiralnika v A. Svetinovi gostilni v Žirovnici 2 gld. 40 kr. — Slavno upravnništvo „Mira“ po V. Legatu v Celovcu zbirko 230 gld. 73 kr. — G. Borovščak od dražbe razgledov in „Narodnem domu“ v Barkovljah 80 kr. — Slavna Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji 50 gld. — Gosp. Martin Kocbek, c. kr. notar v Marenbergu, 10 gld. za šolo na Muti, in sicer so darovali gg. Franjo Hrastelj, župnik v Ribnici, 5 gld., ter Jurij Žmavc, Avguštin Hecel, Andrej Keček in Josip Somrek skupaj 5 gld. — Slavna posojilnica v Zagorju ob Savi 10 gld. — Gdč. Franjica Šmid na Gašpetu pri Kranju iz nabiralnika 5 gld. — G. Anton Grus, nadučitelj v Dolu na Štajerskem, 3 gld., nabrane na godovanju g. župana Franca Peklarja, in 1 gld. 25 kr. kot dar dolskih igralcev za najnovejšo slovensko obmojno trdnjavo, z željo, da bi se te trdnjave spominjali dobičkarji tudi drugod. — Č. g. Alojzij Arzenšek, župnik v Trbnjah, za mutsko šolo, 5 gld., in sicer so darovali po 1 gld. gg.: Avg. Hecel, dekan mareberški, Andrej Keček, provizor na Muti, Martin Kocbek, notar v Marenbergu, Anton Klobučar, uradnik pri mareberški posojilnici, in nabiratelj Arzenšek. — Č. g. Jožef Cerjak, vikar v Mariboru, je poslal za šolo na Muti 50 gld., od katerih je nabral 17 gld. v prijateljski družbi in 33 gld. povodom zborovanja obeh mariborskih podružnic. — Čast velikodušnim rojakom, ki so začeli žrtvovati lepe darove za ustanovitev šole na Muti! Živel! nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Poslano*

gospodu Belcu v St. Vidu pri Ljubljani.

Z ozirom na trditve g. Belca, da je bil njegov učenec, ki se je ubil, kleparski učenec, in da je iz lastne neprevidnosti padel s strehe, izjavljam, da to ni res, ker se ta učenec ni učil kleparskega, marveč ključarskega obrta. Gospod Belce pravi, da ima pogodbo, da se pri njem učenec uči treh obrtov: ključarskega, kleparskega in kovarskega obrta. Ako to ni res, kaj pošlje ključarskega učenca h kleparskemu delu na cerkev! Sicer pa lep mojster, ki svojega ponesrečenega učenca niti ne pogleda, ter ga pusti ležati v pesku, kakor psa.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (807)

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (20—17)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Neho	Pavčina v 24 urah
27.	9. zvečer	732.1	8.4	sr. jug	dež	mm
28.	7. zjutraj	735.4	8.1	sl. jug	oblačno	136
	2. popol.	735.5	15.3	sl. jvzhod	skoro obl.	

Srednja včerašnja temperatura 8.5°, normala: 11.6°.

Dunajska borza

dné 28. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 35 „
Avstrijska zlata renta 4%.	119 „ 70 „
Avstrijska krona renta 4%.	100 „ 45 „
Ogerska zlata renta 4%.	119 „ 80 „
Ogerska krona renta 4%.	97 „ 20 „
Avstro-ogerske bančne delnice.	920 „ 50 „
Kreditne delnice.	356 „ 50 „
London vista.	120 „ 42 1/2 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58 „ 92 1/2 „
20 mark.	11 „ 78 „
20 frankov.	9 „ 56 „
Italijanski bankovci.	44 „ 40 „
C. kr. cekini.	5 „ 68 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Praga dné Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; dné Selsthal, Anns, Solnograd; dné Klein-Reifling v Steyr, v Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; dné Selsthal v Solnograd; dné Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; dné Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curia, Gensvo, Pariz, dné Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Hob, Francove vane, Karlovo vane, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. — Praga iz novega mesta in v Kečevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. s večer. — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Anns, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Gensvo, Curia, Bregenc, Inmost, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 07 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. s večer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz novega mesta in Kečevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. s večer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. s jutraj ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m.

Posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX
Gospodske ulice št. 6 (798)

priloga več navadnih in boljstih hiš, perfektnih v svetlem likanju, tavanji, ureh in čednih v pospravljanju sob, tudi se anuaj, nekaj simpatičnih deklet za vsakovrstna dela, močnih in zdravih s spridevali za Ljubljano, porabljenih za vsako delo. Več nego 30 vnanjih služeb zasnamevanih, posebno za kuharice k 1 do 2 osebam, podpornice gospodinj, donosnice, hotelški sluga itd. itd. Potnina tukaj.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice, Holešov, Prostějov, Prerov, Tišnov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za vsako priliko!

Čestiti krščanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenga, pavolnatega in damstnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priloga lastne tkalne izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celoplatneno domače in belene platno vseh širokosti in finosti, platno na platne do 24 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in aglin za sipke, oksford, krizet, oblečni pralni sefir in šotsko blago za damske obleke, platna: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, zastore itd., trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila (1953—45)

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko najboljše postrežem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Naročeno blago pošilja se le po poštne povzetji.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Izbo se (791—2)
poštna upraviteljica
za poštni urad Tržišče, Dolenjsko.

Sveže
Kulmbachsko pivo
v steklenicah
priznано zdravilo in krepilo za bolnike
je v zalogi trgovine (21—97)
Kavčič & Lillog
pri „Zlatoregu“.

Za spomlad

priloga

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svoje bogato zalogo

steklenine, porcelana,
zrcal, šip itd.

posebno pa (808—13)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice
po zelo nizkih cenah.

Največje skladišče
raznega semena
in sicer

velikanske pose

potem nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst posenega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad.. — Proseč mnogobrojnega poseta

(331—20) Peter Lassnik.

MARIJINA KOPELJ

poleg Prul

otvorila se bode v pondeljek 1. maja

Naročila na kopanje

v lesenih in kamnitih banjah se tudi vsprejemajo.

K obilnemu obisku vabi najuljudneje

(797—1) Josipina Ziakowsky.

Šiluki pridejo!

Dvajset oseb, moških, ženskih in otrok iz

Sudana. (777 2)

Blagovolite naročiti jedno steklenico za poskušnjo.

Otvoritev filijalke

prve hrvatske

trgovine z vinom in žganjem

v steklenicah na debelo in na drobno

v Ljubljani

Stari trg št. 30—32.

Najboljša in zajamčeno pristna naravna namizna in desertna vina v steklenicah in buteljkah; izborna žganje: slivovica, tropinovec, droženka i. t. d.

bodo vselej po nizkih, kakovosti primernih cenah na razpolago.

Pri naročilih po šest in več steklenic se pošlje brezplačno na dom.

Vloga za steklenice 10 kr. (795—1)

Velesposilovanjem

Prva hrvatska trgovina z vinom in žganjem
v Ljubljani, Stari trg št. 30—32.

Glavna zaloga:

na Glincah, v Plavčevi hiši.

Blagovolite naročiti jedno steklenico za poskušnjo.

Najnovejša specerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta št. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si slavno občinstvo opozarjati na svojo veliko zalogo specerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave, olivnega in namiznega olja, kakao, čokolade itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup fine pristne slivovke, najfinejšega francoskega konjaka, tropinovca in špirita po najnižjih cenah, zagotavljajoč solidno in realno postrežbo. (787—4)